

— Hvat heldur tú um ætlaninar hjá føroyingum at vera við til at utbyggja fiskivinnuna í Afrika?

Sigurd Beck, handilsmaður:

— Eg havi ikki gjørt mær so nógvur metingar um hatta, og hatta er jú rættiliga nýtt enn. Men tað er helst rætt, at vit føroyingar leggja framvið og kanna, hvar møguleikar eru at brúka okkara nýttimans fiskiflota, og hvar vit kunnu gera bruk av teirri vitan — know how — ið vit nú eiga frá teimum mongu royndunum innan fiskivinnu bæði á sjóvi og á landi. Men her má farast fram við skili og umhugsni. Serliga tá vit skulu samarbeiða við øðrum, her dæmum ið eru vanir við at arbeiða á slíkan hátt. Stavnhalð okkara eigur at vera: at vit hjálpa øðrum tjóðum at fiska og arbeiða fisk, at vit sjálvir eisini fáa nakað burtur úr, og at báðir partar tí kunnu vera nøgdir við eitt slíkt samarbeiði.

Hans Erik Olsen, reiðari:

— Mær dámar tær væl. Eg ivist ikki í, at eitt slíkt tiltak vil vera til gagn fyri føroyingar. Men ein ósikkerheit er, og tað eru tær politisku viðurskiftini. Tað er ein royndur lutur í øllum Afrika, at politisku viðurskiftini kunnu vera ótrygg. Nú hevur tað ikki staðið so illa til í Senegal í so máta. Hetta er eisini so týðandi tiltak fyri teir, at gerast teir ósamdir innanhýsis vilja teir kortini vera fegnir um hetta okkara tiltak.

Bergur Wardum, møbelpolstrari:

— Tað er rætt av okkum at vera við til at utbyggja vinnu-møguleikar, sum eru bæði heima og úti — og sjálvsagt eftir forðum. Men hetta má ikki bert gerast fyri egman vinning. Kunnu vit verja vin til sakkliga og skilagott at fáa eitt U-land upp fótur, tá er nógv vunnid.

Fíggingdamyndir eru vandamiklar myndir

sjónarmið

Í dag

Eva Bendix, dansk blaðkvinna, sum býr í Vestur-týsklandi

Eg eri just nú komin aftur úr Eystur-týsklandi og kann siga frá, at allir teir eysturtýskarnir, ið hava eitt ólukkuligt eygnabrá, hildu seg heima í teimum døgnum eg var har.

Folk har yviri sou í heila tikið út sum folk flest; tað má harna folk, ið hugsa sum M. Thatcher.

Hon stóð annars í Vestur-Berlin næstan samstundis, Bolstra og klødd í einari trongari og blankari »spakidragt« og stóríngari reyðari silki-blusu.

Við sorgbundnari rødd, og tárur í eygunum, og — sum danskar fram-burðsfloksdamur í sjeytiárunum, heilt frígjerdar frá mótburði sum vitan og iva — fagnaði hon tí ræðandi politikkinum við somu styrki sum Franz Josef Strauss, Ronald Reagan og allir Nato-yvirherstjórnir.

Og síðani hugdi hon skelkað á mýrin meðan hon nevndi hann »Myrka minnismerkið um eina harðskapar-hugmyndarlæru uttan vón«.

Og allur tann konservativi parturin av býarstýrinum í Vestur-Berlin saman við tí lukkuligu fylgisveinum, Harra Kohl, klappaðu við teirra smáu hondum.

Men á hinari síðuni á hesum myrka minnismerkinum — har ið vit vóru — sóu fólk ikki serliga ólukkuligt út. Tey sótu út sum fólk flest, burtursæð frá at tey vóru keðiligari og betri klødd enn fólk har Vesturi. Um vit nú við vælkødd meina hóskandi klødd. Tey vóru í vøkum vindjakkum og størum troygjum, cowboybuksum ella ullitum buksum og »niðurdeilum«.

Og onkur flenti, og onkur var álvarsamur, nakað sum alla aðrastaðir.

Hinvegin mást tú her yviri vera fyri uttan tað trýlitta hárið, sum tey hava í Vestur-Týsklandi, ella eisini bert einlitt grønt. Indisk folkløklæðir í Millumeuropa í heystarvindinum, og ringar í oyrum og nosini saknaðust, eins og tær vøkr Saint Laurentsblusurnar, ið eru til keyps á »Stroynum« í Keyptmannahavn nú fyri bert smár 2.400 kr. Vit sóu einki punkhar, elt í margarini. Og hvørki á »Alexanderplatz« ella á torginum í øðrum býum, lógu sprittaðar, narkomanar og biddarar sløddir.

Bólkar av arbeiðsleysum og ungum saknaðust eisini.

Á nógvum jarnbreytastøðum í

Vesturlondunum, ikki minst á høvudsjarnbreytarstøðini í Keyptmannahavn, mást tú ofta — fullur av skomm — traðka yvir teir sokaliðu »fravikjarnar«, sum yvir tær biddandi indianarakvinnurnar í Mexicobýnum. Á jarnbreytarstøðini í Erfurt vóru bert fólk, ið komu úr frá landinum við súreplum og blómum og ung frá itróttarstevnum, og fólk ið vaskaðu golvini á jarnbreytarstøðini. Afturat hesum eisini fyra njosnandi politistar, ið vistu mær vegin til kioskina, har ið sjálvt blaðið Pravda og Neues Deutschland vóru útseld. Ja, sjálvt eitt óskyldugt pornoblað var ikki at finna.

Harafurtimóti vóru har manandi gøtuupppløg um, at arbeiðarar og bøndur skulu standa saman. Og um at USSR ikki vil brúka tjarnorku-vápnid fyrst. »Eingin Euroshima her«. Og: »Vit vilja friðin«.

Men manandi lýsingar um at keypa fleiri nýggjar brósthaldarar saknaðust. Eins og sum uppúr um at fara heim og leita sær troyst fyri dagsins trega við at súgva ol niður í seg.

Har vóru heldur ongar eggjanir um at drekka meira whisky, ella roykja fleiri sigaretir fyri at gerast heilsuvir, yngri, glaðari og fyri at fáa fleiri vinir, meira náttúrgleði og frælsi. (Fyri frælsi og ævintýr, eitur tað í teimum vesturtýsku lýsingunum fyri Marlboro-sigarettina. Við glaðum cowboyarum og gentum riðandi yvir grasslættuna).

Tað eysturtýska gistingarhúsið var dyrt, men gott, reint og vinarligt og fult av tænastugentum og tænarum, tí at man enn ikki hevði funnið út av har at skera tað livandi arbeiðskraftina so við og við niður.

Á kaffistovuni Esplanade í Weimar vóru vit noydd av vera nøgd við bert einum slagi av osti, einum slagi av kúku. Ein kanna av te kostaði ein mark fyri hvønn, fyra í Vesturtýsklandi, og postkortini í Goethes og Schillers varliga endurbøttu húsum, í tí enn undurvakra mentunarbygd Weimar, kostaði 20 penning, afturimóti einum marki í barndóms húsinum hjá Goethes, í tí vestara endanum í Frankfurt.

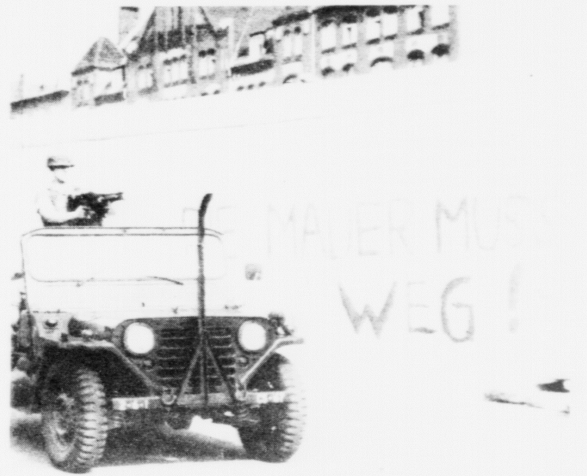
Á Alexanderplatz í Eystur-Berlin, har ið vit stóðu og biðaðu í fimm minuttir fyri at sleppa inn í »Das gute Buch«, kostaði bókin hjá berlin-

allan heimin tað visir bara, at O. B. framvegis sær trøll á áljosum degi. Orsøkin til tað kreppuna og aðrar kreppur eisini er at finna heilt aðrastaðni.

Tað er peningavaldið, ið visir seg at stýra heimsbú-

skapinum, og teir kunna til eina og hvørja tíð gera eina kreppu, um tað peningaliga er til gagns fyri teir. Um O. B. við hesi skrivning ætla at vinna sær nakrar lættar atkvøður, skal eg forvissa

hann um, at bæði suðuroyingar og alt Føroya fólk vendir sær við andstygð móti fúla og haturkenda skrivingarláði hansara. Og til seinast, O. B. lit teg íkring runt Føroya land, bæði á sjóvi og

»Ohugnaliga minnismerki um ein valdslæru uttan vón«, kallaði Margaret Thatcher Berlin-mýrin. Á myndini sæst ein amerikanskur hermaður á vaktarhaldi. Á veggnum er malað: »Mýrin má burtur«

teknaranum, Zilles, við akvarellum 9 Mark, áttur móti tí tridupluta í Bonn.

Fyri einum ári síðani stóð eg sjálv, sum M. Thatcher, við Checkpoint Charlie, og stardi yvir á Eystur-Berlin. Tað er satt, at mýrin sær óhugnaligur uttan hadani.

Nú var tað lögð at standa framman fyri Brandenburger Tor, har sigursgudinnan frá 1790 dunar fram á sinum hestavogni og ígjøgnum teir fimm Akropolis-sulurnar fyri at hyggja eftir tí nýggja flokkinum av ferðafólki, ið hevur klintað upp á útsynispallin vestan fyri.

— Tað er heilt vist, at tey standa og taka synd í okkum, søgdu tey, ið vit vóru saman við. Og vit flentu, og fólk spákaðu í heystarsólina. Nøkur tosaðu, nøkur flentu, bórni spældu, ferðafólk tóku myndir og ung dukaðu hvørt annað í búkin, og tú sást ikki óhugnan.

Hann funnu vit istaðin í Buchenwaldfjellunum, 5 kilometrar norðan fyri Weimar. Ein undarliga óverulig fyrrapartstoka beldi yvir Buchenwald, ið er líka so orkymlandi sum eg imyndaði mær í krigsárunum. Smáar fylkingar av russiskum hermonnum gingu í klingur har uppi — sum fylkingar av amerikanskum hermonnum ganga við Frankfurt og Kaiserlautern í Vestur-Týsklandi. Sovjethermenninir lögdu gular og reyðar blómur við tað stóra gravstaðið, har innskrivað við síðuna av einari minnistalvu fyri teir 20.000 russarnar, ið doyðir her frá 1941—45.

Uttan fyri, á tí ovurstóra berginum stendur eitt 10 metrar høgt minnismerki í svartum jarni, av 10 svøltadum fangum í sundurskrøddum klæðum. Teir rætta — sum eitt nivandi »mene tekel«, armarnar út móti tí endaleysu slættuni harniðri, har barakkir og líkbrenningarhús stóðu. Og vit skelkast og kulsast og skunda okkum aftur til tann yndisliga býin, Weimar, ið er verdur at siggja. Og finna útav, at við síðuna av Buchenwald er Frøslev, sum vit vitjaðu í summar, ein hugnalig summarleiga.

Eg skilti væl, at vit sögdu í krigsárunum, um tey ið vóru tikin: — Bara tey koma til Frøslev og ikki til Buchenwald, sum teir dansku politistarnir.

Eg havi í árávis havt eina atdrátt-

armegi uttan mark á konservativ, ið vilja læra og rættleða meg. Lat meg tí skunda mær at strika undir, at eg ikki greiði frá, sum tey, ið komu heim frá Hitler-týsklandi og sögdu, »Har niðri er alt gott, onki arbeiðsloysi, og fralíkir motorvegir«.

Eg standi ikki fast við, at búsin í Eysturtýsklandi eru bygd líka gott og skjótt sum vestanfyri. Ella at har eru líka so nógvir so stórir og so nýggir bílar. Ella at har er eitt stórt úrval í handlunum. (Í keypsni í Erfurt var bert eitt slag av deodoranti og tvey slag av shampoo. Og bert vánaligt grønmeti).

Eg standi bert fast við, at eg ikki bert sá sorgarbundnar eysturtýskarar.

Tað er gleðiligt, at sosialdemokratarnorðan- og sunnanfyri, nú endiliga siga tað sama sum nøkur av okkum blivu kallað: »friðarhystadir og diktaturviðhaldsfólk« fyri bert fáum árum síðani. Tað er lukka at lesa, at Anker Jørgensen sigur, (Aktuelt 23.10.82) at ætlanin um tær 572 Nato rakettirnar má hvíla. Hurra.

Men tann figgingdamyndin, sum vit vestanfyri regluliga verða fylt við — (Arne Herlev-sakarmálið, Russiskur undirvatsnbátur í skergarðinum, tann dagliga framhaldssagan um Polen, eru bert fá dómir) — er ikki aleina ófjølbroytt og ósamulig. Tað er eisini eitt livshættisligt uppkýndingarbrenni til tann heimsbardagan, sum heilt vist verður tann seinasti.

Vit hava í Danmark ta stóra tjóðskaparligu »tátuna« Svøríki. Um høgá-danir ikki hildu, at allir svíar liva ólukkuligt undir einum »formyndara-øki«, vildu teir merka, at jorðin skreiv undan teimum.

Men figgingdamyndin vestanfyri av eysturlondunum er ein nógv vandamiklari tåta, dýggjavatur av eldfimum lógi.

Alva Myrdal, ið hevur givið mær, og tiggjutasund øðrum, lærdóm, hevur eftirlýst einari mótstøðurslusi móti krigspropaganda. Vit skulu læra okkum at analysera herðubringina, sigur hon, lat okkum koppseta móti henni.

Lat okkum byrja við at siga frá, ta vit fáa borðreitt proportionsleysar figgingdamyndir.

Umsett hevur Birgit Jørgensen, praktikantur

Framhald av síðu 6

monnum. At tann føroyski javnaðarflokkurin var orsøkin til heimakreppuna í 1930-árunum, ið fekk so álvarslegar avleiðingar ikki bert fyri tað føroyska samfelagið, men

landið, so sær tú minnisvarðan yvir tann megnarmann, ið ikki verður gloymdur fyri tey miklu avrik, hann gjørdi Føroya landi at gagni.

Frank